

افسانه‌های کرمان

به روایت

فتو شمس السادات رضوی نعمت‌الهی

رضوی نعمت‌الهی، شمس السادات، ۱۳۲۰-

افسانه‌های کرمان / به روایت ننو شمس السادات رضوی نعمت‌الهی. --
تهران: افکار: سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده
مردم‌شناسی، ۱۳۸۵.
۱۴۸ ص.

ISBN 964-8910-14-6

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. افسانه‌ها و قصه‌های کرمانی. الف. سازمان میراث فرهنگی و گردشگری.
پژوهشکده مردم‌شناسی. ب. عنوان.

۳۹۸/۲۰۹۵۵۷۲

۷ الف عر ۸۷۳۵ PIR

کتابخانه ملی ایران

م ۸۵-۸۴۱۶

نشر افکار

افسانه‌های کرمان

شمس السادات رضوی نعمت‌الهی

ویرایش متن: امیرکاوس بالازاده

ویراستاری، نظارت و بازبینی نهایی: علیرضا حسن‌زاده

طرح‌های درون کتاب: نازیلا سمیعی

حروف‌چین و صفحه‌آرا: ژیلآ آپند

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: طیف نگار

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۵

تیراژ: ۲۲۰۰ جلد

شابک: ۹۶۴-۸۹۱۰-۱۴-۶

حق چاپ برای ناشران محفوظ است.

مرکز پخش: نشر افکار، خیابان ولیعصر، بالاتر از چهارراه طالقانی، شماره ۵۵۵.

تلفن ۸۸۹۴۳۴۸۹

شاید در زمانی که شهرزاد، زبان به نقل افسانه گشود، و تیرگی مرگ را با روشنایی افسانه‌های بارقه ریز، در آفتاب خیزان جان شاه بیمار درمان کرد، و نه شاید، از آن زمانی که مشتی گلین خانم، با سحر کلام جادویی افسانه‌هایش، مستشرق، افسانه‌جو و قصه‌پژوه تشنه‌ای چون الول سائن را مبهوت افسانه‌های ایرانی ساخت، زن، روایت‌گر فرهنگ - و در میان ما و اینجا، فرهنگ ایرانی - بوده است. با قصه‌ها و افسانه‌ها، یا آیین‌ها و لایه‌ها و بازی‌ها، و... زن که در دامن او، انسان سر به آسمان سوده است، در همه جا بذر عشق را با کلامش بر زمین جان انسان کاشته، تا میوه‌ی شیرین آن، تلخی خشونت و بددلی را از کام براند و بدی‌ها را بزدايد. در اینجا ما افسانه‌های کرمان را - که عمر قصه‌های دورودراز و پرآوازه‌اش به دختر هفتواد می‌رسد - از زبان شمس السادات رضوی نعمت‌الهی (ننو شمس‌السادات) می‌شنویم. راستش این بانوی کهنسال و مهربان، روزی با توشه و بقیچه افسانه‌هایش به پژوهشکده مردم‌شناسی آمد و از غربی و غربت گفت، که چرا کسی خریدار و نازکش افسانه‌های طناز و پرکرش‌مه‌ی او نیست، افسانه‌هایی که سینه به سینه تا امروز آمده و ارزش آن کم از پاره‌آجری و زین اسبی و کاسه‌ی سیمینی - که از دل خاک بیرون می‌آورند - نیست و ما گفتیم، می‌خواهیم افسانه‌های کرمان را از زبان تو و با حکایت تو بشنویم، ما نه اهل

پژوهشکده و نه حتی مردم‌شناسان ایرانی، بلکه ایرانیان.
پژوهشکده مردم‌شناسی در ادامه کتاب‌هایی که به ثبت افسانه‌های ایرانی
می‌پردازد، قصه‌های عامیانه‌ی کرمان را با ضبط و ثبت دقیق یکی از مخبران و
مطلمان خوش‌گو و خوش‌حافظه، پیش چشم دستداران فرهنگ ایرانی می‌نهد.
افسانه‌های کرمان را از زبان بانو یا به قول خود او ننو شمس‌السادات رضوی
نعمت‌الهی بشنویم.

محمد میرشکرایی

ریس پژوهشکده مردم‌شناسی

بهار ۱۳۸۵

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	قصه باغ کاکا
۱۵	دختر پادشاه زرنگ و دونا
۲۵	قصه نارنج و تُرنج
۴۱	قصه کره اسب باهوش و سحرآمیز
۵۵	قصه حلاجو
۵۹	قصه بلبلو
۶۷	بُروزنگله پا
۷۵	کِکو خاکسترنشین
۸۱	فندورنگ بابا هندی
۹۱	قصه میز خفته و خُمار
۱۰۵	قصه زمالو
۱۱۷	قصه نمکو
۱۲۳	قصه عوض الحیات
۱۳۱	قصه مشکل گشا